

संपादकीय यशाची पुढे आशा दिसे

केंद्रीय अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन आज सलग आठवा अर्थसंकल्प मांडत असताना त्यांनी शुक्रवारी संसदेला सादर केलेला आर्थिक पाहणी अहवाल बन्याच आशा निर्माण करणारा आहे. केंद्रीय अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन आज सलग आठवा अर्थसंकल्प मांडत असताना त्यांनी शुक्रवारी संसदेला सादर केलेला आर्थिक पाहणी अहवाल बन्याच आशा निर्माण करणारा आहे. अर्थव्यवस्थेचा आकार जसजसा वाढत जातो; तसेतसा दर वर्षी वाढीचा वेग कायम टेवणे हे कठीण होत जाते. चीननेही हा अनुभव घेतला आहे या पार्श्वभूमीवर अर्थमंत्रांनी व्यक्त केलेला ६.३ ते ६.८ टक्के वाढीचा दर हा फारस कमी मानता येणार नाही. विशेषत: जगत अनेक देश आजही उपे विकासदरावी झूऱत आहेत. बेरेचेस एक ते तीन टक्क्यांमध्ये अडकले आहेत. अशा वेळी दर वर्षी सहा टक्क्यांच्या वर विकास वाढीचा दर राखणारा भारत हा जगातला एकमेव मोठा देश आहे. याचा अर्थ, देशासमोरची आर्थिक आव्हाने संफली किंवा आटोक्यात आली, असे नाही. बेरेजगराचे प्रचंद प्रमाण, वाढती आर्थिक विषमता, पायाभूत सुविधांचे वाढते; पण आजही अनेक टिकाणी अमुळे असणारे जाले आणि देशाच्या काही पुंजक्यांमध्यी भयंकर गरिबी... हे प्रश्न आजही पुरते सुटलेले नाहीत. मात्र, व्यापक अथाने भारतीय अर्थकारणाची वाटचाल दमदार होते आहे आणि या वाटचालीचे प्रतिविवर अहवालात पडलेले दिसते. सर्वसामान्य नागरिकांच्या दृष्टीने महत्वाचे म्हणजे दर आठवड्याता साठ तासांच्या वर काम करणे आरोग्यासाठी चांगले नाही, असे अहवालात स्पष्टपणे म्हटले आहे. गेले काही दिवस या मुद्राची अत्यंत अशास्वीय व अमानवी चर्चा चालली होती. त्याच्याबोर, कृत्रिम प्रज्ञेचा अविकाशिक वापर समाजहितासाठी करायला हवा, अशी भूमिका अहवालात मांडली आहे. त्यासाठी नवी नियमावली असावी, असेही म्हटले आहे. द्रसंचार क्रांतीचा पुढचा टप्पा गाठल्याने आता ७८३ जिल्हांपैकी ७७९ जिल्हांमध्ये आता ५-जी सेवा मिळते आहे. प्रश्नासनालाही याची मदत होत असली तरी नागरिकांना मिळणाऱ्या प्रत्यक्ष सेवांमध्ये या क्रांतीचा अनुभव अर्थिक यायला हवा. त्या दृष्टीने अर्थमंत्री काही पावले टाकतात का, हे आज समजेल. भारतीय अर्थव्यवस्था वेगाने विस्तारत असली तरी उत्पादन क्षेत्रातील वाढ म्हणावी तितकी प्रभावी नव्हती. जगातील एकूण उत्पादनातील भारताची टक्क्यांची २.८ पर्यंत गेली आहे, ही समाधानाची बाब आहे. मात्र, ज्या चीनीशी स्पर्धा करण्याची उमेद बालगली जाते, तिथे आजही जगातील तीस टक्के उत्पादन होते. ही तकावत प्रचंद आहे. घरबांधणी, वाहन उद्योग, सरकारी पुढाकाराने होणारी पायाभूत सुविधांची कामे ही उत्पादन क्षेत्राची खरी बलस्थाने असतात. पोलाद, सिमेट, वीज या सगळ्यांचे उत्पादन यांच्याशी निगडित आहे. या पार्श्वभूमीवर पीएम आवास योजनेत एक कोटी १८ लाख घरांच्या बांधणीला मान्यता असेल तर ती मोरीची उडी आहे. यातल्या ८९ लाख घरांचे बांधकाम पुरेही झाले आहे. देशातील सर्व शहरांमध्ये झोपणपट्टी निर्मलन योजनांची पीएम आवास योजना भक्कमणे जोडल्याचिवाय शहरांचा तोंडवळा जसा बदलणार नाही; तसेच, या योजनेला खाली अथाने व्यापक यश मिळणार नाही. या योजनेपेक्षाही रस्ते आणि रेल्वेमार्ग यांच्या बांधणीचा वेग अविकाशमानकारक आहे. रेल्वेचे डबे व इंजिन यांच्या उत्पादनाचा वाढीचा वेग अधिक चांगली सेवा देण्यास उपयुक्त ठेवले. रेल्वे अर्थसंकल्प मुख्य अर्थसंकल्पात विलिन झाल्याने रेल्वे खालीच्या लाभ झाल्याचे अनेक तज्ज्ञ सांगतात. हा लाभ प्रत्यक्ष प्रवाशांच्या पदरात नेमका कसा पडणार आहे, हे आज अर्थसंकल्पामध्येन समजेल. भारतातला वेरोजगारीचा दर सन २०१७-१८ मध्ये सहा टक्के होता. तो ३.२ टक्क्यांपर्यंत अल्याचे या अहवालात अर्थमंत्रांनी नमूद केले आहे. हे आव्हान जर ताकदीने पेलायचे असेल तर आता दर वर्षी किमान ७८ लाख नवे रोजगार निर्माण करावे लागतील. हे आव्हान दिसते तितके सोपे नाही. परकीय किंवा स्वदेशी गुंतवणूक आणि नवे रोजगार यांचे गुणोत्तर पाहिले तरी या आव्हानाची तीव्रता लक्षात येतील.

वृत्तपत्राची महत्ता व वर्तमान स्थिती

केंद्रीय अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन आज सलग आठवा अर्थसंकल्प मांडत असताना त्यांनी शुक्रवारी संसदेला सादर केलेला आर्थिक पाहणी अहवाल बन्याच आशा निर्माण करणारा आहे. केंद्रीय अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन आज सलग आठवा अर्थसंकल्प मांडत असताना त्यांनी शुक्रवारी संसदेला सादर केलेला आर्थिक पाहणी अहवाल बन्याच आशा निर्माण करणारा आहे. अर्थव्यवस्थेचा आकार जसजसा वाढत जातो; तसेतसा दर वर्षी वाढीचा वेग कायम टेवणे हे कठीण होत जाते. चीननेही हा अनुभव घेतला आहे या पार्श्वभूमीवर अर्थमंत्रांनी व्यक्त केलेला ६.३ ते ६.८ टक्के वाढीचा दर हा फारस कमी मानता येणार नाही. विशेषत: जगत अनेक देश आजही उपे विकासदरावी झूऱत आहेत. बेरेचेस एक ते तीन टक्क्यांमध्ये अडकले आहेत. अशा वेळी दर वर्षी सहा टक्क्यांच्या वर विकास वाढीचा दर राखणारा भारत हा जगातला एकमेव मोठा देश आहे. याचा अर्थ, देशासमोरची आर्थिक आव्हाने संपती किंवा आटोक्यात आली, असे नाही. बेरेजगराचे प्रचंद प्रमाण, वाढती आर्थिक विषमता, पायाभूत सुविधांचे वाढते; पण आजही अनेक टिकाणी अमुळे असणारे जाले आणि देशाच्या काही पुंजक्यांमध्यी भयंकर गरिबी... हे प्रश्न आजही पुरते सुटलेले नाहीत. मात्र, व्यापक अथाने भारतीय अर्थकारणाची वाटचाल दमदार होते आहे आणि या वाटचालीचे प्रतिविवर अहवालात पडलेले दिसते. सर्वसामान्य नागरिकांच्या दृष्टीने महत्वाचे म्हणजे दर आठवड्याता साठ तासांच्या वर काम करणे आरोग्यासाठी चांगले नाही, असे अहवालात स्पष्टपणे म्हटले आहे. गेले काही दिवस या मुद्राची अत्यंत अशास्वीय व अमानवी चर्चा चालली होती. त्याच्याबोर, कृत्रिम प्रज्ञेचा अविकाशिक वापर समाजहितासाठी करायला हवा, अशी भूमिका अहवालात मांडली आहे. त्यासाठी नवी नियमावली असावी, असेही म्हटले आहे. द्रसंचार क्रांतीचा पुढचा टप्पा गाठल्याने आता ७८३ जिल्हांपैकी ७७९ जिल्हांमध्ये आता ५-जी सेवा मिळते आहे. प्रश्नासनालाही याची मदत आहे. त्याच्याबोर, कृत्रिम प्रज्ञेचा अविकाशिक वापर समाजहितासाठी करायला हवा, अशी भूमिका अहवालात मांडली आहे. त्यासाठी नवी नियमावली असावी, असेही म्हटले आहे. द्रसंचार क्रांतीचा पुढचा टप्पा गाठल्याने आता ७८३ जिल्हांपैकी ७७९ जिल्हांमध्ये आता ५-जी सेवा मिळते आहे. प्रश्नासनालाही याची मदत आहे. त्याच्याबोर, कृत्रिम प्रज्ञेचा अविकाशिक वापर समाजहितासाठी करायला हवा, अशी भूमिका अहवालात मांडली आहे. त्यासाठी नवी नियमावली असावी, असेही म्हटले आहे. द्रसंचार क्रांतीचा पुढचा टप्पा गाठल्याने आता ७८३ जिल्हांपैकी ७७९ जिल्हांमध्ये आता ५-जी सेवा मिळते आहे. प्रश्नासनालाही याची मदत आहे. त्याच्याबोर, कृत्रिम प्रज्ञेचा अविकाशिक वापर समाजहितासाठी करायला हवा, अशी भूमिका अहवालात मांडली आहे. त्यासाठी नवी नियमावली असावी, असेही म्हटले आहे. द्रसंचार क्रांतीचा पुढचा टप्पा गाठल्याने आता ७८३ जिल्हांपैकी ७७९ जिल्हांमध्ये आता ५-जी सेवा मिळते आहे. प्रश्नासनालाही याची मदत आहे. त्याच्याबोर, कृत्रिम प्रज्ञेचा अविकाशिक वापर समाजहितासाठी करायला हवा, अशी भूमिका अहवालात मांडली आहे. त्यासाठी नवी नियमावली असावी, असेही म्हटले आहे. द्रसंचार क्रांतीचा पुढचा टप्पा गाठल्याने आता ७८३ जिल्हांपैकी ७७९ जिल्हांमध्ये आता ५-जी सेवा मिळते आहे. प्रश्नासनालाही याची मदत आहे. त्याच्याबोर, कृत्रिम प्रज्ञेचा अविकाशिक वापर समाजहितासाठी करायला हवा, अशी भूमिका अहवालात मांडली आहे. त्यासाठी नवी नियमावली असावी, असेही म्हटले आहे. द्रसंचार क्रांतीचा पुढचा टप्पा गाठल्याने आता ७८३ जिल्हांपैकी ७७९ जिल्हांमध्ये आता ५-जी सेवा मिळते आहे. प्रश्नासनालाही याची मदत आहे. त्याच्याबोर, कृत्रिम प्रज्ञेचा अविकाशिक वापर समाजहितासाठी करायला हवा, अशी भूमिका अहवालात मांडली आहे. त्यासाठी नवी नियमावली असावी, असेही म्हटले आहे. द्रसंचार क्रांतीचा पुढचा टप्पा गाठल्याने आता ७८३ जिल्हांपैकी ७७९ जिल्हांमध्ये आता ५-जी सेवा मिळते आहे. प्रश्नासनालाही याची मदत आहे. त्याच्याबोर, कृत्रिम प्रज्ञेचा अविकाशिक वापर समाजहितासाठी करायला हवा, अशी भूमिका अहवालात मांडली आहे. त्यासाठी नवी नियमावली असावी, असेही म्हटले आहे. द्रसंचार क्रांतीचा पुढचा टप्पा गाठल्याने आता ७८३ जिल्हांपैकी ७७९ जिल्हांमध्ये आता ५-जी सेवा मिळते आहे. प्रश्नासनालाही याची मदत आहे. त्याच्याबोर, कृत्रिम प्रज्ञेचा अविकाशिक वापर समाजहितासाठी करायला हवा, अशी भूमिका अहवालात मांडली आहे. त्यासाठी नवी नियमावली असावी, असेही म्हटले आहे. द्रसंचार क्रांतीचा पुढचा टप्पा गाठल्याने आता ७८३ जिल्हांपैकी ७७९ जिल्हांमध्ये आता ५-जी सेवा मिळते आहे. प्रश्नासनालाही याची मदत आहे. त्याच्याबोर, कृत्रिम प्रज्ञेचा अविकाशिक वापर समाजहितासाठी करायला हवा, अशी भूमिका अहवालात मांडली आहे. त्यासाठी नवी नियमावली असावी, असेही म्हटले आहे. द्रसंचार क्रांतीचा पुढचा टप्पा गाठल्याने आता ७८३ जिल्हांपैकी ७७९ जिल्हांमध्ये आता ५-जी सेवा मिळते आहे. प्रश्नासनालाही याची मदत आहे. त्याच्याबोर, कृत्रिम प्रज्ञेचा अविकाशिक वापर समाजहितासाठी करायला हवा, अशी भूमिका अहवालात मांडली आ

